

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

16 décembre 2010

PROPOSITION DE LOI

**complétant l'article 1107 du Code judiciaire
en ce qui concerne le déroulement
de l'audience devant
la Cour de cassation**

(déposée par Mme Marie-Christine Marghem
et M. Olivier Maingain)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

16 december 2010

WETSVOORSTEL

**tot aanvulling van artikel 1107
van het Gerechtelijk Wetboek betreffende
het verloop van de terechting
voor het Hof van Cassatie**

(ingedien door mevrouw Marie-Christine
Marghem en de heer Olivier Maingain)

RÉSUMÉ

L'article 1107 du Code judiciaire précise le déroulement de l'audience devant la Cour de cassation. Cette disposition ne précise cependant pas la procédure à suivre après qu'il ait été répondu par la Cour constitutionnelle à une question préjudicielle posée par la Cour de cassation.

Les auteurs proposent donc de combler ce vide législatif en complétant l'article 1107 du Code judiciaire.

SAMENVATTING

Artikel 1107 van het Gerechtelijk Wetboek geeft het verloop aan van de terechting voor het Hof van Cassatie. Die bepaling preciseert echter niet welke rechtspleging moet worden gevuld nadat het Grondwettelijk Hof op een prejudiciële vraag van het Hof van Cassatie heeft geantwoord.

De indieners stellen derhalve voor die leemte in de wetgeving weg te werken door artikel 1107 van het Gerechtelijk Wetboek aan te vullen.

0996

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Démocratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
LDD	:	Lijst Dedecker
PP	:	Parti Populaire
<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000: Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV: Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Séance plénière	PLEN: Plenum
COM:	Réunion de commission	COM: Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)
<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		
DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 53 0000/000: Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	CRABV: Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Plenum	PLEN: Plenum
COM:	Commissievergadering	COM: Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
<p>Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail : publications@laChambre.be</p>	<p>Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : publicaties@deKamer.be</p>

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend le texte des propositions de loi DOC 51 1352/001 et DOC 52 0265/001.

L'article 1107 du Code judiciaire, modifié par la loi du 14 novembre 2000, précise le déroulement de l'audience devant la Cour de cassation. Le rapporteur désigné par le premier président fait un bref rapport, le ministère public donne ses conclusions écrites ou verbales et les parties sont entendues. Cette procédure est une procédure essentiellement écrite en ce qui concerne les parties.

La Cour de cassation observe, dans son rapport annuel 2003-II (page 164) que cette disposition légale ne précise pas la procédure qui doit être suivie en cassation après qu'il ait été répondu par la Cour constitutionnelle à une question préjudicielle posée par la Cour de cassation.

La Cour de cassation a en effet la possibilité de poser une question préjudicielle à la Cour constitutionnelle en vertu de l'article 26 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage. En outre, lorsqu'elle est saisie, par une des parties à la cause, d'une demande de renvoi préjudiciel, elle est en principe tenue de poser la question, toute appréciation sur l'utilité, la pertinence ou le caractère véritable de la question soulevée lui échappant.

Les auteurs de la présente proposition de loi souhaitent combler ce vide législatif en complétant l'article 1107 du Code judiciaire et en précisant la procédure de cassation qui doit être suivie après qu'une décision ait été rendue sur une question préjudicielle. Il est proposé que les parties puissent, au plus tard un mois avant l'audience, déposer au greffe une note complémentaire.

Marie-Christine MARGHEM (MR)
Olivier MAINGAIN (MR)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van wetsvoorstellen DOC 51 1352/001 en DOC 52 0265/001.

Artikel 1107 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 14 november 2000, geeft het verloop aan van de terechting voor het Hof van Cassatie. De door de eerste voorzitter aangewezen verslaggever brengt in het kort verslag uit, het openbaar ministerie neemt schriftelijk of mondeling zijn conclusies en de partijen worden gehoord. Wat de partijen betreft, is dat een voornamelijk schriftelijke procedure.

Het Hof van Cassatie wijst er in zijn jaarverslag 2003-II (blz. 162) op dat die wetsbepaling niet preciseert welke rechtspleging in cassatie moet worden gevolgd nadat het Grondwettelijk Hof op een prejudiciële vraag van het Hof van Cassatie heeft geantwoord.

Krachtens artikel 26 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof heeft het Hof van Cassatie immers de mogelijkheid om aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen. Bovendien, als een van de gedingvoerende partijen een verzoek aanhangig maakt bij het Hof van Cassatie om een prejudiciële vraag te stellen, is het Hof in principe verplicht daaraan gevolg te geven en komt het dat Hof niet toe het nut, de relevantie of de echtheid van die vraag te beoordelen.

De indieners van dit wetsvoorstel willen die leemte in de wetgeving wegwerken door artikel 1107 van het Gerechtelijk Wetboek aan te vullen en te verduidelijken welke rechtspleging in cassatie moet worden gevolgd nadat op een prejudiciële vraag is geantwoord. Er wordt voorgesteld dat de partijen, uiterlijk één maand vóór de terechting, een aanvullende nota ter griffie mogen neerleggen.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 1107 du Code judiciaire, modifié par la loi du 14 novembre 2000, est complété par l'alinéa suivant:

“Après qu'une décision ait été rendue sur une question préjudicielle posée par la Cour de cassation, les parties peuvent, au plus tard un mois avant l'audience, déposer au greffe une note complémentaire.”.

14 septembre 2010

Marie-Christine MARGHEM (MR)
Olivier MAINGAIN (MR)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 1107 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wet van 14 november 2000, wordt aangevuld met het volgende lid:

“Nadat een beslissing is gewezen over een prejudiciele vraag van het Hof van Cassatie, kunnen de partijen uiterlijk één maand voor de terechting ter griffie een aanvullende nota neerleggen.”.

14 september 2010

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE**Code judiciaire**

Art. 1107

Après le rapport, le ministère public donne ses conclusions. Ensuite, les parties sont entendues. Leurs plaidoiries ne peuvent porter que sur les questions de droit proposées dans les moyens de cassation ou sur les fins de non-recevoir opposées au pourvoi ou aux moyens.

Lorsque les conclusions du ministère public sont écrites, les parties peuvent, au plus tard à l'audience et exclusivement en réponse aux conclusions du ministère public, déposer une note dans laquelle elles ne peuvent soulever de nouveaux moyens.

Chaque partie peut demander à l'audience que l'affaire soit remise pour répondre verbalement ou par une note à ces conclusions écrites ou verbales du ministère public. La Cour fixe le délai dans lequel cette note doit être déposée.

TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION**Code judiciaire**

Art. 1107

Après le rapport, le ministère public donne ses conclusions. Ensuite, les parties sont entendues. Leurs plaidoiries ne peuvent porter que sur les questions de droit proposées dans les moyens de cassation ou sur les fins de non-recevoir opposées au pourvoi ou aux moyens.

Lorsque les conclusions du ministère public sont écrites, les parties peuvent, au plus tard à l'audience et exclusivement en réponse aux conclusions du ministère public, déposer une note dans laquelle elles ne peuvent soulever de nouveaux moyens.

Chaque partie peut demander à l'audience que l'affaire soit remise pour répondre verbalement ou par une note à ces conclusions écrites ou verbales du ministère public. La Cour fixe le délai dans lequel cette note doit être déposée.

Après qu'une décision ait été rendue sur une question préjudicielle posée par la Cour de cassation, les parties peuvent, au plus tard un mois avant l'audience, déposer au greffe une note complémentaire.

BASISTEKST**Gerechtelijk Wetboek**

Art. 1107

Na het verslag geeft het openbaar ministerie zijn conclusie. Vervolgens worden de partijen gehoord. De pleidooien mogen alleen slaan op de rechtsvragen die in de cassatiemiddelen zijn opgeworpen, of op de middelen van niet-ontvankelijkheid aangevoerd tegen de voorziening of tegen de middelen.

Wanneer het openbaar ministerie schriftelijk conclusie neemt, kunnen de partijen ten laatste op de zitting en uitsluitend in antwoord op de conclusie van het openbaar ministerie, een noot neerleggen waarin geen nieuwe middelen mogen worden aangebracht.

Elke partij kan ter zitting verzoeken dat de zaak wordt verdaagd om mondeling, dan wel met een noot, te antwoorden op de schriftelijke of mondelinee conclusie van het openbaar ministerie. Het Hof bepaalt de termijn waarbinnen deze noot dient te worden neergelegd.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL**Gerechtelijk Wetboek**

Art. 1107

Na het verslag geeft het openbaar ministerie zijn conclusie. Vervolgens worden de partijen gehoord. De pleidooien mogen alleen slaan op de rechtsvragen die in de cassatiemiddelen zijn opgeworpen, of op de middelen van niet-ontvankelijkheid aangevoerd tegen de voorziening of tegen de middelen.

Wanneer het openbaar ministerie schriftelijk conclusie neemt, kunnen de partijen ten laatste op de zitting en uitsluitend in antwoord op de conclusie van het openbaar ministerie, een noot neerleggen waarin geen nieuwe middelen mogen worden aangebracht.

Elke partij kan ter zitting verzoeken dat de zaak wordt verdaagd om mondeling, dan wel met een noot, te antwoorden op de schriftelijke of mondelinee conclusie van het openbaar ministerie. Het Hof bepaalt de termijn waarbinnen deze noot dient te worden neergelegd.

Nadat een beslissing is gewezen over een prejudentiële vraag van het Hof van Cassatie, kunnen de partijen uiterlijk één maand voor de terechting ter griffie een aanvullende nota neerleggen.